

№2-3 (38-39)
2012 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК "ТУЦУЛЬЩИНА"

Служить цій справі заповідній -
Це верх премудроців земних.
Лиш той життя і волі гідний,
Хто б'ється день у день за них...
(Гете Й.-В.)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ТУЦУЛЬЩИНА"

ЦЕЙ ВИПУСК ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ 10-Й РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ТУЦУЛЬЩИНА"

14 травня 2012 року виповнюється 10 років з дня виходу Указу Президента України "Про створення національного природного парку "Туцульщина". За цей період колективом Парку, у співпраці з державними і громадськими природоохоронними організаціями, зроблено значний внесок у розвиток природно-заповідної справи в Україні.

Національний природний парк "Туцульщина" сьогодні по праву є гордістю не лише Прикарпаття, але й усієї України. Це результат самовідданої та наполегливої праці науковців, спеціалістів, простих трудівників. За 10 років становлення та розвитку установи було чимало важливих завдань, вирішено складні питання з органами місцевої влади і самоврядування, підприємцями.

Колектив Парку успішно виконує завдання з охорони та збереження цінних природно-заповідних територій, наукового та рекреаційного розвитку, виконання регіональних та загальнодержавних екологічних програм.

Щиро вітаю з першим десятилітнім ювілеєм, бажаю нових здобутків в охороні національних природних та етнокультурних надбань Туцульщини.

Зичимо всім міцного здоров'я, щастя, добра, благополуччя в родинях. Нехай Господь Бог береже Національний природний парк "Туцульщина" та його колектив!

Міністр екології та природних ресурсів України

Е. А. Ставицький

Шановні працівники національного природного парку "Туцульщина"

Вітаємо Вас

з 10-ю річницею створення

Національного природного парку "Туцульщина"!

14 травня 2002 року Президентом України було видано Указ "Про створення національного природного парку "Туцульщина", завдяки чому Косівщина стала відома, як центр збереження та дослідження унікальних природних комплексів, не тільки в Україні, але і за її межами.

З початку діяльності парку колектив своєю щоденною працею забезпечує збереження, відтворення та раціональне використання ресурсів рослинного та тваринного світу, унікальних природних комплексів та етнокультурного середовища Покутсько-Буковинських Карпат. У парку створено і добре обладнано лабораторію екологічного моніторингу, метеостанцію, еколого-освітній центр, в приміщенні Косівського природоохоронного науково-дослідного відділення оформлено кімнату-музей природи, налагоджено плідну співпрацю з національними природними парками України та інших держав.

Відзначаємо важливість створення та функціонування Маєтку Святого Миколая, основними завданнями якого є культурно-духовна, спортивно-оздоровча та еколого-освітня діяльність.

Бажаємо всім працівникам НПП "Туцульщина" творчої енергії, нових досягнень, сил та наснаги на шляху збереження та примноження природи -неоціненного багатства нашого краю.

Зичимо міцного здоров'я, добра і благополуччя Вам і Вашим родинам!

З повагою

*Голова Косівської районної
державної адміністрації
Ярослав Шинкарук*

*Голова Косівської
районної ради
Андрій Клуб*

Шановні друзі!

Працівники відділу освіти щиро вітають Ваш енергійний, цілеспрямований, кваліфікований колектив з ювілеєм!

Приємно відзначити насамперед одну з найприкметніших рис Вашої організації: її постійну націленість на вирішення значимих проблем навколишнього середовища. Адже перші 10 років біографії стали для Вашого колективу часом не лише стрімкого власного розвитку, потужного лідерського зростання, а й свідомої активної участі у вихованні підрастаючого покоління українських громадян. Ми цінуємо Ваше партнерство в реалізації освітніх ініціатив. Завдяки спільним зусиллям організовано і проведено екологічні табори, конкурси дитячої творчості “Джміль і бджілка”, “Лелека”, “Птах року”, районний екологічний фестиваль “Гірська веселка”, районний зліт обдарованої молоді, фестиваль “Новорічно-різдвяна іграшка”, забезпечено участь в обласних конкурсах юних лісівників та обласних екологічних колективів, щорічно організовуються десятки екологічних пленерів та семінарів. Отож зичимо і в наступному десятилітті своєї біографії діяти з не меншою енергійністю, самовіддачею, результативністю. Адже попереду – особливо відповідальний період трансформації суспільства, за якого відбудеться різке підвищення ролі еколого-освітніх установ, які мають стати, як і всюди у цивілізованому світі, одним із провідних засобів забезпечення стабільності життя, надійного захисту громадян. Такі зміни належить здійснювати справжнім професіоналам, котрим до снаги працювати за реальними світовими стандартами, і не випадково значні сподівання покладаються на нинішніх лідерів в екологічному вихованні – Національний природний парк “Гуцульщина”. Сподіваємось на подальшу співпрацю в галузі охорони довкілля, формуванні в підрастаючого покоління ціннісного ставлення до природи та її багатств.

Щастя Вам, благополуччя, шановні друзі, найкращих перспектив на кожен подальший день! Хай удача завжди буде разом з Вами в усіх творчих починаннях, відкриваючи обрії нових можливостей і досягнень!

**Зі щирою повагою,
начальник відділу освіти**

Володимир Козьменчук

Шановні друзі!!!

Косівське районне товариство “Гуцульщина” щиро та з пошанівком вінчує колектив Національного природного парку “Гуцульщина” з першим 10-річчям!

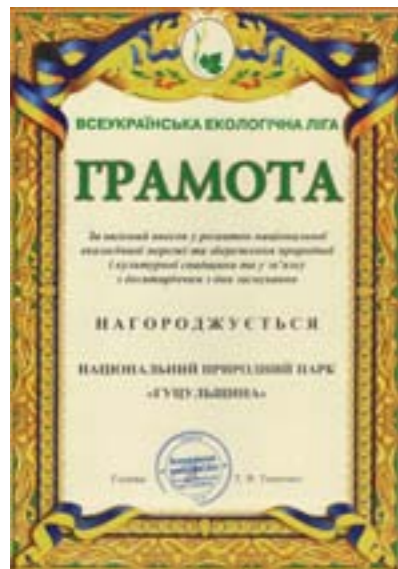
Наш Карпатський регіон є справжньою національною скарбницею природи і культури.

Нас об’єднує дорогоцінна спадщина заповідного середовища, а совість кличе все зберегти і примножити...

Най Вам і надалі стає путері в цій надгосподарській справі!

**Голова Косівського районного
товариства “Гуцульщина”**

В. Шкурган

Всеукраїнська екологічна ліга нагородила Національний природний парк “Гуцульщина” грамотою за вагомий внесок у розвиток національної екологічної мережі та збереження природної і культурної спадщини та у зв’язку з десятиріччям з дня заснування

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ПАРК НАШ - КАЗКОВИЙ КРАЙ!

14 травня цього року минає рівно 10 років з часу виходу Указу Президента України “Про створення національного природного парку “Гуцульщина”. За цей короткий період молода природоохоронна установа гучно заявила про себе не лише в Україні, а й за її межами, реалізуючи державні і міжнародні програми в галузі охорони довкілля, впроваджуючи нові цікаві форми і методи роботи. Загалом, за рейтинговою оцінкою Департаменту Державної служби заповідної справи Мінприроди України, Національний природний парк “Гуцульщина” входить в число найкращих природно-заповідних установ України. Безперечно, що в цьому значна заслуга керівництва парку, всього колективу. Незмінним директором парку впродовж 10 років його діяльності є Пророчук Василь Васильович. Він є добрим керівником, постійно турбується про створення належних умов праці та сприятливого морального клімату в колективі, користується заслуженим авторитетом та повагою, передає свої знання та досвід молодим спеціалістам.

Завдяки його зусиллям створена добра матеріально-технічна база парку та відповідні умови з проведення природоохоронної, науково-дослідної, рекреаційної та еколого-освітньої роботи.

За сумлінну працю, вагомий особистий внесок у розвиток природно-заповідної справи в Україні Пророчук В. В. неодноразово нагороджувався грамотами та подяками, йому присвоєно Почесне

звання “Заслужений природоохоронець України”.

На початку створення штатний розпис НПП “Гуцульщина” складався з 82 одиниць та десяти структурних підрозділів. На протязі десяти років відбулось багато істотних змін в структурі парку. Поступово, з розвитком установи, штат збільшився, створені нові структурні підрозділи.

На даний час в НПП “Гуцульщина” налічується 109 працівників, 30% складають жінки, шість працівників є кандидатами наук та аспірантами, більшість мають повну вищу освіту, п’ять працівників навчаються у вищих навчальних закладах.

Майже половина колективу парку - це молоді спеціалісти, середній вік працівників - 38 років, наймолодший середній вік працюючих у відділі екологічної освіти - 26 років.

Кадрову роботу у парку впродовж 10-ти років уміло організовує завідувача відділом - Боринська Валентина Василівна. Юридичне забезпечення установи в різні роки здійснювали Бабак Анатолій Васильович, Зеленюк Тарас Васильович, Костюк Володимир Володимирович, Мартищук Микола Миколайович, Кашевко Юрій Іванович.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Першочерговими завданнями природоохоронної установи є проведення інвентаризації біорізноманіття, вивчення стану популяцій раритетних таксонів, ведення екологічного моніторингу, розроблення заходів охорони, збереження та відтворення загрожених видів і природних середовищ в умовах рекреаційного використання території. Ці завдання здійснює науковий відділ (9 штатних одиниць), укомплектований фахівцями різних спеціальностей. Нині у науковому відділі працюють: начальник відділу, кандидат біологічних наук Держипільський Любомир Михайлович, заступник начальника відділу Томич Марія Василівна, старші наукові співробітники Лосюк Василь Петрович та Стефурак Іван Лук'янович, науковий співробітник Бович Сергій Миколайович, молодші наукові співробітники Гостюк Зоряна Володимирівна, Савчук Ганна Василівна, техніки-лаборанти Стефурак Іван Іванович та Петричук Юрій Васильович, завідувач лабораторії екологічного моніторингу Фокшей Стелла Ігорівна, два наукових співробітники лабораторії екологічного моніторингу – Глодова Любов Михайлівна та Балагурак Микола Йосипович.

Координує роботу наукового відділу заступник директора НПП “Гуцульщина” з наукової роботи, кандидат біологічних наук Стефурак Юрій Петрович.

У різний час в науковому відділі працювали: Лаврук В.В., Іванчук М.М., Стефурак І.В., Сіреджук М.М., Данилик І.М., Сапріянчук М.В., Станько В.М., Рибенчук Г.В., Линдюк А.В., Григорчук І.В., які доклали свої знання і професіоналізм до наукових здобутків, за що їм безмежна вдячність та шана.

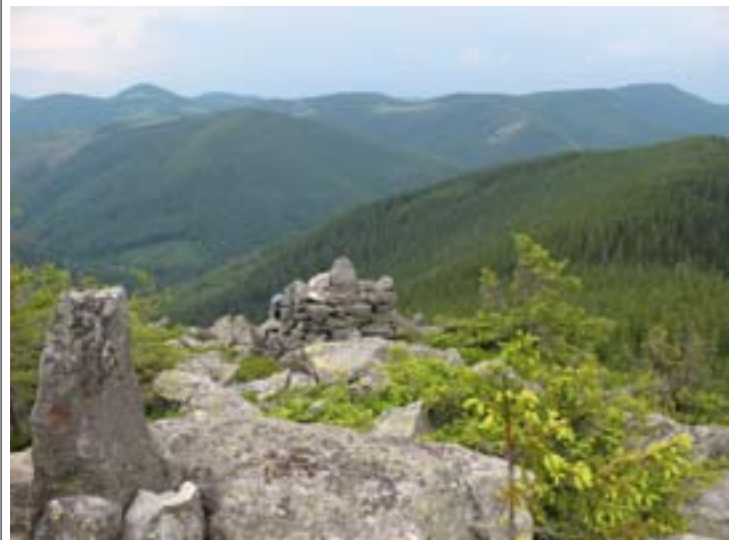
Відповідно до завдань, напрямків діяльності, програми Літопису природи та плану науково-технічних заходів силами науковців Парку спільно з фахівцями навчальних та науково-дослідних установ проведено комплекс досліджень, результати яких увійшли до 9-ти томів “Літопису природи”.

На яв-

ність різноманітних ландшафтів на території парку зумовлює багату флористичну та фауністичну різноманітність. За попередніми матеріалами інвентаризаційних досліджень флора НПП “Гуцульщина” налічує 1724 види, фауна – 1357 видів. Однією з найважливіших характеристик природоохоронних об'єктів є наявність видів, занесених до соціологічних списків різного рівня. До Червоної книги України занесено 66 видів рослин та 85 видів тварин. Регіонально рідкісними є 38 видів судинних рослин. Виявлені і обстежені три пралісові формації, 14 рослинних угруповань занесені до Зеленої книги України. Понад 280 таксонів включені до міжнародних списків, конвенцій.

Із 242 видів лишайників і ліхенофільних грибів, про інвентаризованих професором С.Я. Кодратюком, чотири виявилися новими для науки, один з яких названо в честь Гуцульщини (*Ochneiahuculica S.V. Kondr.*), два види лишайників є новими для України та 10 видів рідкісні для Українських Карпат та України загалом.

Перспективним напрямком діяльності нашої установи

є створення мікологічної лабораторії з метою розроблення та здійснення заходів збереження і відтворення рідкісних видів грибів. На території Парку виявлено 302 види макроміцетів, з них 8 видів занесені до Червоної книги України. Крім природоохоронного ефекту виконання наміченого плану дій матиме важливе економічне (культивування грибів) та профілактично-оздоровче значення для населення регіону.

Локалітети, загрожених, рідкісних та зникаючих видів картується з допомогою GPS, вони взяті під особливу охорону. Тут ведуться моніторингові і популяційні дослідження з метою розроблення природоохоронних заходів та рекомендацій. Розроблені плани дій та реалізуються програми з охорони, збереження, відтворення дев'яти видів.

В 2005 році спільно із Косівським відділом проблем гірського землекористування Івано-Франківського інституту АПВ облаштовано та атестовано лабораторію екологічного моніторингу. В лабораторії систематично проводиться аналітичний контроль стану водойм, ведуться метеорологічні та фенологічні спостереження. Моніторингові дослідження проводяться на 5 постійних пробних площах, 3 фенологічних та 4 орнітологічних маршрутах, 9 фенологічних та 4 ентомологічних пунктах.

Спільно з УкрНДГірліс ведеться моніторинг лісів I-го та II-го рівня. У корінних деревостанах основних типів лісу закладено 15 постійних пунктів спостережень (ППС). Щорічні обстеження цих об'єктів дають конкретні характеристики стану лісів. Розроблені (видані методичні рекомендації) і реалізуються програми щодо переформування похідних деревостанів (які є нестійкі, уразливі та малопродуктивні) у корінні.

З метою вдосконалення моніторингових досліджень за матеріалами аерофотознімання території НПП “Гуцульщина” створено цифрову векторну топографічну карту масштабу 1:10000. Це дасть змогу акумулювати різноманітну просторову інформацію для оцінки, прогнозування та прийняття виважених стратегічних і оперативних управлінських рішень. Карта є геопросторовою основою для створення ГІС НПП “Гуцульщина”.

У лабораторно-науково-експериментальному комплексі – облаштовані лабораторні приміщення, кімнати-музеї рідкісних

(назви водних об'єктів), оронімів (назви рельєфу), антропонімів (прізвища, імена), що сприятиме переосмисленню деяких історичних догм, відновленню історичної пам'яті, збереженню етнокультурної спадщини.

Парк також проводить роботу щодо зменшення антропогенного впливу на природні та селітебні комплекси і виступає ініціатором у запровадженні агротехнологій, які сприяли б отриманню повноцінної екологічно чистої продукції, оптимізації стану довкілля, збалансованому розвитку регіону. В цьому контексті науковий відділ

видів флори та фауни, наукового гербарію, який включає понад 500 видів вищих рослин, створено фотоколекцію (понад 350 оригінальних світлин), започатковано фауністичну колекцію.

Територія Косівщини має велику історико-культурну цінність, але археологічно недостатньо вивчена. Науковцями Парку виконані обстеження низки древніх сакральних об'єктів, історико-топо-лінгвістичні дослідження власних назв регіону, на основі чого вдалося вмотивовано розшифрувати походження та значення більшості топонімів (назви місцевостей, поселень), гідронімів

НПП “Гуцульщина” у співпраці з міжнародними фундаціями реалізує проекти: “Запровадження природоохоронних засад агрокультури на Косівщині для сталого розвитку регіону”; “Відродження зникаючих порід тварин на Гуцульщині”; “Відродження гуцульських коней в Українських Карпатах”; “Карпатський проект”.

Науковці НПП “Гуцульщина” виконують 5 дисертаційних робіт. За матеріалами наукових досліджень видано 5 монографій, опубліковано 93 наукові статті та понад 80 статей у ЗМІ.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ПРИРОДНИХ
ЕКОСИСТЕМ

Охорона природно-заповідного фонду, до якого відноситься вся територія парку, проводиться силами працівників служби державної охорони, яку очолює директор Пророчук В.В. та головний природознавець Чернявський І.В. В структурі СДО є відділ збереження та охорони природних екосистем, незмінним начальником якого впродовж 10-ти років є Кашевко І.П., а його бойовим заступником є молодий, енергійний спеціаліст Копчук І. М. В структуру цієї служби входять і природоохоронні відділення. Зокрема, Шешорське ПНДВ очолює фахівець лісового господарства з величезним досвідом роботи Михайлюк І.В., а його заступником є досвідчений природоохоронець Соколюк В.О. Природоохоронна територія тут становить 4155 га, а її охорону здійснюють 18 чоловік.

Начальником Старокутського ПНДВ є досвідчений лісовод Яремін Я.І., а його заступником є молодий природоохоронець Кулешір І.О. Загальна площа від-

ділення становить 1709 га, а її охорону здійснюють 8 чоловік.

Косівське ПНДВ очолює досвідчений природоохоронець Глодовий В. Д. Його заступником є Пліхтяк В.П., окрім них тут працюють 7 спеціалістів. Площа відділення становить 1717 га.

Всього до складу служби державної охорони парку входить 47 природоохоронців, з яких 23 інспектори з охорони ПЗФ II к; 4 інспектори з охорони тваринного світу; 5 майстрів; 5 провідних інженерів відділу.

Про роботу цієї служби красномовно говорять цифри: посаджено лісових культур та проведено сприяння природному поновленню на площі 53,5 га; проведено догляд за майбутніми насадженнями на площі 461,7 га; вирощено посадкового матеріалу різних основних лісоутворюючих та декоративних дерев і кущів більше 200 тис. штук (понад 60 видів); впорядковано лісові розсадники по Старокутському ПНДВ 1.29 га; по Косівському ПНДВ 0.52 га; по Шешорському ПНДВ 0.079

га; закладено ялинкові плантації на площі 1.22 га.

Лише цього року, з нагоди десятої річниці створення національного природного парку "Гуцульщина" та до Дня Довкілля були проведені спільні екологічні акції з посадки дерев та озеленення територій, в ході яких було використано більше півтори тисячі штук лісоутворюючих, декоративних та плодкових дерев і кущів, які вирощені в розсаднику НПП "Гуцульщина". Разом з місцевими радами, закладами освіти, іншими державними організаціями проведено посадку парків і скверів: смт. Яблунів, селах Кобаки, Микитинці, Вербоваць, Люча, Шепіт, Брустори, Черганівка, Соколівка, Пістинь, Яворів та інші.

З часу створення парку встановлено 50 годівниць, 142 солонці, побудовано 172 погонних метрів річкових перепадів, 273 штучні гніздівлі, упорядковано 79 природних джерел, проводиться в зимовий період підкормка фауни для чого було заготовлено 7 т.

кормів, 8350 шт кормових віників та зерноспіквів.

Проведено 712 рейдів по профілактиці браконьєрства, вилучено 20 браконьєрських знарядь в т.ч. 1 рушницю.

Проведені заходи дали можливість відродитися поголів'ю лісової фауни яке налічує:

- Оленя благородного - 18 голів;
- Дикого кабана - 25 голів;
- Козулі – 91 голів;
- Борсуків – 6 голів;
- Білки – 91 голів;
- Зайця – русака – 26 гол.

Велика увага працівниками служби державної охорони та збереження природних екосистем парку приділяється проведенню протипожежних заходів. Координує та контролює цю роботу в парку вимогливий, принциповий інженер з охорони праці та техніки безпеки Уруський І.А., який "не дає спуску" нікому.

На об'єктах парку встановлено 33 протипожежні аншлаги, у всіх природоохоронних відді-

леннях є пожежні щити, весь необхідний протипожежний інвентар, облаштовано протипожежні водойми.

Лісопатологічним обстеженням охоплено майже всі насадження на площі 7400 га; влаштовано мінералізованих смуг довжиною 9,7 км, проведено догляд за вже існуючими смугами 15,4 км.; розчищено гірських потоків протяжністю 4 км. Регулярно проводяться природоохоронні заходи, а саме: рубки догляду за молодняками проведено на площі 63,7 га; підтримання належного санітарного стану проведено на площі 2808,4 га. і всю заготовлену деревину, а це майже 40 тисяч метрів кубічних, реалізовано місцевому населенню за найнижчими можливими цінами; проведено очистку лісу від захаращеності на площі 915,6 га; виготовлено та встановлено 196 штук кварталних стовпів.

Проведено ремонт та утримання господарських доріг 18,8 км.

Основну увагу приділяємо профілактиці, попередженню та недопущенню порушень природоохоронного законодавства. Проте до порушників природоохоронного законодавства ми змушені застосувати санкції передбачені чинним законодавством України. З часу створення парку працівниками служби державної охорони було

складено 179 протоколів та секвестровано 406,95 метрів кубічних деревини як ділової, так і дров'яної - яка реалізована через аукціони.

В цих питаннях парк тісно співпрацює з правоохоронними органами, місцевою владою та громадськими активістами.

З нагоди 10 річниці вітаємо всіх працівників служби державної охорони та збереження природи екосистем парку, які сьогодні несуть нелегку службу, а також тих, що працювали разом з нами, вийшли на заслужений

відпочинок, або перейшли на іншу роботу, зокрема, Гавриша Б.В., Семенов К.Ю., Онисько В.І., Луканя В.І., Пліхтяк А.Д., Дручкову Г.В., Прокоп'юк В.Д., Кіщук А.В., Стефурака І.І., Горбулевича П.В. Дякуємо їм за спільну роботу. Бажаємо всім міцного здоров'я, плідної праці і ще раз низько вклоняємось перед тими, хто зберігав і зберігає природні екосистеми, тим самим покращує середовище життя.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЕКОНОМІКА

З моменту створення національного природного парку “Гуцульщина” одним з важливих структурних підрозділів став відділ бухгалтерського обліку та економіки, котрий відповідає за цільове та економне витрачання коштів загального та спеціального фондів державного бюджету, а також за якісне виконання кошторисів видатків на утримання установи та здійснення природоохоронних заходів, організовує бухгалтерський облік та звітність, проводить контроль та аналіз діяльності установи, забезпечує достовірність обліку, своєчасно перераховує податки до державного та місцевого бюджетів, складає фінансову звітність, а також займається плануванням діяльності на майбутні періоди та інше. Очолила відділ у 2002 році прекрасна жінка, досвідчений спеціаліст - Дарія Василівна Свирид. На той час у відділі працювали: Марущак Ірина Мирославівна, Зеленюк Оксана Василівна, Грималюк Марія Йосипівна, Пророчук Катерина Петрівна. Згодом поповнили ряди два молоді спеціалісти Лукинюк Андрій Андрійович та Броневиц Віталій Ярославович.

Але життя на місці не стоїть, парк розвивається, з кожним

роком зростають об’єми робіт в різних напрямках його фінансово-господарської діяльності. Фінансування НПП “Гуцульщина” здійснюється з державного бюджету та доходів від власної господарської діяльності. Загальна сума надходжень з часу створення Парку склала 27 млн. 562 тис. 086 грн., в т.ч. з загального фонду держбюджету 18 млн. 744 тисяч 465 гривень, з спеціального фонду від господарської діяльності отримано 3 млн. 293 тис. 955 грн., з державного фонду охорони навколишнього природного середовища - 5 млн. 523 тис. 666 грн. За 2002 – I квартал 2012 року фонд зарплати склав 14 млн. 123 тис. 653 грн. Вчасно сплачуються і платежі до бюджету: загальна сума сплачених податків та загальнообов’язкових платежів до фондів за період з 2002 – I квартал 2012 року становить 7 млн. 756 тис. 215 грн. Середньомісячна зарплата на сьогоднішній день становить 2090 гривень. За весь період існування НПП “Гуцульщина” заробітна плата виплачувалася вчасно і заборгованості по виплаті зарплати не було.

У серпні 2009 року відділ бухгалтерського обліку та економіки НПП “Гуцульщина” був поділений на два структурні під-

розділи: відділ бухгалтерського обліку та звітності і відділ економіки.

Відділ бухгалтерського обліку та звітності очолив молодий, перспективний спеціаліст, з великим потенціалом - Лукинюк Андрій Андрійович. Свою трудову діяльність в НПП “Гуцульщина” він розпочинав провідним економістом, а вже через чотири роки став головним бухгалтером. Його правою рукою, ось уже три роки, є спокійна та урівноважена Марущак Ірина Мирославівна. У відділі працюють фахівці у котрих за плечима значний досвід роботи з бухгалтерського обліку: Пророчук Катерина Петрівна, Федорук Ганна Дмитрівна, Нерестюк Оксана Василівна, Боринська Мар’яна Петрівна. Це люди віддані своїй справі і кожен день бездоганно виконують доручену їм роботу. Поряд з ними працює і молодий спеціаліст Том’юк Вікторія Іванівна, котра своєю позитивною енергетикою і приємною посмішкою заряджає усіх працівників парку.

Керівником відділу економіки є цілеспрямована та енергійна Оксана Василівна Зеленюк. Окрім того, що вона є відмінним економістом, їй притаманне прекрасне почуття гумору,

що створює добрий мікроклімат у колективі і сприяє успішному виконанню поставлених завдань. Щодня, пліч-о-пліч, з Оксаною Василівною, крокує провідний економіст, з великим досвідом роботи, Свирид Ганна Дмитрівна, а також молоді та перспективні спеціалісти Копчук Олена Іванівна та Данилюк Леся Іванівна.

Виконуючи свою повсякденну роботу, ці два відділи виступають єдиним злагодженим потужним механізмом, суттєво доповнюючи один одного.

Наші спеціалісти постійно підвищують свій фаховий рівень, беручи участь у різноманітних семінарах, навчаннях, тренінгах. Лукинюк Андрій Андрійович підвищив свою кваліфікацію в Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління на курсах “Організація та здійснення бухгалтерського обліку у природоохоронній галузі”. Навчання у сфері державних закупівель пройшли: Броневиц Віталій Ярославович, Марущак Ірина Мирославівна, Зеленюк Оксана Василівна. На базі Канівського природного заповідника, в рамках Всеукраїнського семінару економістів установ природо-заповідного фонду

України, підвищили свій фаховий рівень Зеленюк Оксана Василівна, Том’юк Вікторія Іванівна, Варцаб’юк Олена Дмитрівна. А нещодавно начальник відділу економіки парку Оксана Василівна Зеленюк побувала у Румунію, де брала участь у семінарі – тренінгу за темою “Фінансування природоохоронних територій”.

За сумлінну працю, творчу ініціативу, вагомий особистий внесок у розвиток природоохоронної діяльності грамотами та подяками Міністерства екології та природних ресурсів України були нагороджені Свирид Дарія Василівна, Лукинюк Андрій Андрійович, Пророчук Катерина Петрівна.

Окрім виконання своїх функціональних обов’язків працівники цих відділів є активними учасниками різноманітних заходів, які проводяться в НПП “Гуцульщина”. Зокрема вагомою є участь у екологічних толоках, роботі з озеленення та впорядкування територій та об’єктів парку, створенні належних умов праці, естетичному оформленні приміщень.

Наші бухгалтери і економісти, як кажуть уміють і попрацювати, і відпочивати. Разом з колективом національного природного парку “Гуцульщина”, вони підкорили такі знані вершини Карпат, як Говерла, Піп-Іван, Смотрович, Дземброня, Грегит.

РЕКРЕАЦІЯ ТА ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА

Важливими напрямками роботи Парку є рекреаційна та еколого-освітня діяльність. З початку створення НПП “Гуцульщина” в його структурі діяв відділ рекреації та екологічної освіти, в якому з самого початку працювали: Костюк Анастасія Григорівна – начальник відділу, яка на даний час працює заступником директора - начальником відділу рекреації та благоустрою, Томащук Зеновій Юрійович (2002-2009 рр. – заступник начальника відділу), якого Яблунівська громада обрала своїм селищним головою, Лосюк (Гіндей) Вікторія Володимирівна – спочатку працювала інженером I-ї категорії і за цей час професійно виросла до рівня начальника відділу екологічної освіти, Радонь Орест Романович (2002-2008 рр. – провідний інженер), в даний час працює керівником відділу на одному з найбільших підприємств Прикарпаття, Близнюк Ростислав Дмитрович (2002-2004 рр. провідний інженер) нині є священником Косівської та Городянської УПЦ КП.

За сумісництвом у відділі працювали Ільницький Антон Петрович та Андріюк Василь Петрович (нині директор Соколівської ЗОШ I-II ст.).

З перших днів роботи працівники відділу заповзято взялися створювати сприятливі умови для організованого туризму

і відпочинку, координувати та організовувати еколого-освітню діяльність в районі. Відділ почав працювати з серпня 2002 року, у вересні вже вийшов перший номер інформаційного вісника Національного

природного парку “Гуцульщина”, а в грудні цього року в Косівському лісництві Парку було урочисто відкрито кімнату-музей природи та еколого-пізнавальну стежку “На гору Клифу”. В 2003 році НПП “Гуцульщина” гучно заявив про себе на V Всеєвропейській конференції “Довкілля для Європи”, яка проходила в місті Києві, і на якій була підписана Карпатська конвенція. Впродовж всіх днів роботи конференції в Міжнародному виставковому центрі проходила виставка, в якій брав участь наш Парк. Для нас це була своєрідна презентація, адже Парк “Гуцульщина” тоді був наймолодший на Україні. Понад 50 делегацій з усього світу відвідали нашу виставку та отримали друковану та електронну рекламну-інформаційну продукцію. В цьому ж році Парк став співорганізатором проведення міжнародного екологічного форуму “Екотопія-2003”, який проводився на території

Шешорського лісництва Парку. В серпні – жовтні працівники Парку стали безпосередніми учасниками зйомок фільму всесвітньо відомого кінорежисера Жанг Імо-

ва “Дім літаючих кінжалів”, який отримав дві міжнародні премії. З 2003 року почав реалізовуватись цікавий проект “Маєток Святого Миколая”, в рамках якого почала працювати пошта Святого Миколая. В 2004 році відбулась міжнародна науково-практична конференція “Національні культурні традиції та сучасність” та було урочисто закладено перший символічний камінь під будову “Маєтку Святого Миколая”. Літом 2005 року НПП “Гуцульщина” був гідно представлений на інформаційно-туристичній виставці в Києві, в рамках заходів до Днів Європи в Україні, “Євробачення – 2005” та до Дня Києва. В червні 2006 року за Дорученням Кабінету Міністрів України НПП “Гуцульщина” мав честь презентувати природу та мистецтво України на виставці, в рамках заходів чемпіонату світу з футболу, в Німеччині. Це незабутня подія, коли біля нашої виставки в Лейпцигу зупинялись різні делегації, футболні фани, знайомились з природою та мистецтвом краю, фотографувались. Несподіванкою було для нас побачити у спортивній формі тодішнього представника України у Раді Європи – Романа Шпека. Він був щиро радий зустрічі земляків, підтримав нас добрим словом і побажав успіху. 2006 рік був знаковим і у розви-

тку Маєтку Святого Миколая. 19 грудня цього року було урочисто відкрито та освячено Будинок Миколая, в якому була створена кімната новорічно-різдвяної іграшки, майстер-клас, робочий кабінет Миколая та Пошта Святого Миколая. В заходах взяв участь дитячий улюбленець словацької дитвори – Мікулаш, а напередодні делегація Маєтку Святого Миколая брала участь у Міжнародному форумі дитячих казкових персонажів, який відбувся в Росії.

Наступною знаковою подією для колективу Парку було будівництво рекреаційного місечка “Шешори”. Поштовхом для дальшого розвитку установи був проведений на базі НПП “Гуцульщина” у 2009 році всеукраїнський семінар керівників природно-заповідних установ України. Готуючись до нього було створено багато нових місць відпочинку, проведено благоустрій та ремонт існуючих стежок, рекреаційних зон, зокрема було облаштовано нову рекреаційну зону “Корос-

тець” на території Старокутського ПНДВ та започатковано створення Пасіки Святого Миколая, яка сьогодні нараховує більше 40 вуликів. В 2010 році на території Маєтку Святого Миколая у співпраці з благодійниками було збудовано 9 нових казкових будиночків, а в 2011 році тут споруджено світлицю та спортивний майданчик з штучним покриттям.

Важко перелічити всього зробленого за 10 років, бо для цього треба кілька томів. Щоденна наполеглива праця, пошук нових форм роботи, розробка цікавих проектів, створення нових видів рекламної-інформаційної продукції, численні від-

відини Парку різними делегаціями – урядовими, природоохоронними, громадськими, спілкування з урядовцями різних рівнів, народними депутатами, керівниками і простими громадянами.

Щорічно Парком у співпраці з відділами освіти, сім’ї, молоді та спорту Косівської РДА, Косівським та Яблунівськими центрами дитячої творчості, Косівським державним інститутом прикладного та декоративно мистецтва ЛНАМ України проводиться близько 20 різних екологічних та рекреаційних заходів. Зокрема, екологічний КВК “За чисте Довкілля”, виїзний еколекторію “Довкілля Косівщини”, екологічний наметовий табір “Беркут”, регіональний молодіжний екологічний фестиваль: “Гірська веселка”, районний зліт обдарованої учнівської молоді; конкурси “Лелека”, “Джміль і бджілка”, “Цікава загадка природи мого краю”, на кращий проект еколого-пізнавальної стежки; екологічні акції: “Збережемо лісову

красуню”, “Першоцвіти”, “Весняна екологічна толока”, “Великий весняний облік птахів”, “Лиси для нащадків”, свята “Коляда”, “Зимуєчі птахи”, “День Землі”, “День Довкілля”, “Писанки Гуцульщини” та інші.

З 2011 року започатковано проведення в Маєтку Святого Миколая фестивалю новорічно-різдвяної іграшки, проводиться свято Весняного Миколая.

Хоча з 2011 року в структурі Парку відділи рекреації і екологічної освіти стали окремими підрозділами та робота й надалі спільна. На даний час у відділі рекреації та благоустрою працюють: Віталій Ходан – заступник начальника відділу, Олена Варцаб’юк та Ольга Гарасим’юк – провідні фахівці, Христина Пліхтяк – майстер з рекреаційного облаштування території, Зеновій Бойчук – художник. Відділ екологічної освіти поповнили молоді, енергійні, ініціативні спеціалісти: Катерина Лаврук, Олеся Маковійчук, Марія Воралюк, Петро Білоусяк,

Оглядаючи пройдений десятирічний шлях, не хочеться згадувати перешкоди, які були на шляху створення та розвитку Парку, що їх чинили певні, неприємні до Парку сили. І все-таки не стерти в пам’яті підпали адміністративного приміщення, одночасне знищення інформаційних щитів на кількох об’єктах, різні антипаркові заходи в населених пунктах – районний та чотири сільських референдуми тощо. Дивним є те, що з кожним таким антипарковим проявом, колектив ставав міцнішим і згуртованішим, а це мабуть тому, що всі ці роки нас оберігав Господь Бог, поруч з нами було високоповажне духовенство.

Напередодні ювілею парк успішно презентувався на Міжнародному екофорумі.

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ

24-26 квітня 2012 року у місті Києві відбувся Міжнародний екологічний форум “Довкілля для України”, який був присвячений актуальним питанням збереження навколишнього природного середовища. Організаторами виступили Міністерство екології та природних ресурсів України, Всеукраїнська екологічна ліга, Українській центр міжнародних виставок, конференцій та форумів, який виконував функції Генерального розпорядника форуму. Його учасниками були як міжнародні організації, так і українські природоохоронні установи, неурядові екологічні формування.

24 квітня о 10 годині відбулось урочисте відкриття V Міжнародного екологічного форуму “Довкілля для України”. Із вітальним словом до учасників та гостей звернулись Міністр Кабінету Міністрів України Анатолій Толстоухов, Міністр екології та природних ресурсів України Едуард Ставицький, голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко. Вони зазначили, що форум є важливим внеском у загальноєвропейський процес “Довкілля для Європи”, а також побажали всім творчого

натхнення та плідної праці. Після символічного розрізання стрічки, урядовці оглянули виставкові експозиції учасників форуму, серед яких були представлені Міністерство екології та природних ресурсів України, Державні управління охорони навколишнього природного середовища всіх областей України, Департамент заповідної справи Мінприроди, заповідники, національні природні парки, неурядові громадські організації, а також підприємства та установи різних галузей народного господарства України та інших держав, які займаються

розробкою та впровадженням екологічно безпечних технологій. Слід відзначити, що виставка Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області була представлена у вигляді писанки і привертала увагу відвідувачів. Довкілля Івано-Франківщини на ній презентували начальник та заступник цього управління Михайло Бойко і Петро Кульба, а студентки інституту туризму Прикарпатського національного університету, у гарних вишиванках, любязно знайомили відвідувачів з туристичними маршрутами та привабливими відпочинковими об'єктами Прикарпаття.

Національний природний парк “Гуцульщина” є постійним учасником Міжнародних екологічних форумів. Виставкова експозиція НПП “Гуцульщина” цього разу була у складі комплексної виставки “Національні природні парки та заповідники України”. На ній успішно та колоритно презентували природу і мистецтво Косівщини директор парку Василь Пророчук, його заступники Юрій Стефурак та Анастасія Костюк, начальник відділу екологічної освіти

Вікторія Лосюк, фахівець I категорії з екологічної освіти Катерина Лаврук.

Виставкова експозиція привернула значну увагу всіх відвідувачів, яких тут зустрічали під звуки трембіт та дрімб. Саме в нас, на Гуцульщині, збереглися прадавні самотні ремесла, промисли, традиції, звичаї унікального етносу гуцулів. Кожен хто відвідав виставку зміг помилуватись неперевершеною красою природи національного природного парку “Гуцульщина”, а також колоритним мистецтвом Косівщини. Зокрема, орнаментикою гуцульських писанок, художніх виробів із дерева, розмаїттям візерунків і кольорів ліжників, народною вишивкою. Відвідувачі мали можливість скуштувати смачної полонинської сирно-молочної продукції (будза, вурди, бринзи), дегустувати лікувальні настоянки, виготовлені з лікарських рослин та плодів за рецептами народної медицини. Серед почесних гостей на виставці у нас побували Міністр Кабінету Міністрів України Анатолій Толстоухов, Міністр екології та природних ресурсів України Едуард Ставицький, начальник Державної служби заповідної справи Віктор Канцурак та його заступники Ігор Іваненко та Олександра

Карнаух, голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко, колишній міністр охорони навколишнього природного середовища Василь Шевчук (саме він дав “зелену дорогу” створенню національного природного парку “Гуцульщина”), суддя Конституційного Суду України Михайло Гультай, колишній начальник Державної служби заповідної справи Микола Стеценко, близько двадцяти різних закордонних делегацій. Всі вони дали високу оцінку виставці національного природного парку “Гуцульщина”.

В рамках форуму відбувалась міжнародна конференція “Зелена економіка: перспективи впровадження в Україні”, науковці та фа-

хівці НПП “Гуцульщина” взяли у ній участь, а також у засіданні круглого столу “Стратегія збереження та розширення природоохоронних територій в Україні”. Із доповіддю “До питання оптимізації території Національного природного парку “Гуцульщина” виступив кандидат біологічних наук, заступник директора парку з наукової роботи Юрій Стефурак.

Міжнародний форум дав старт новим екологічним програмам, екологічно-безпечним технологіям, став поштовхом для більш ефективного міжнародного співробітництва у галузі охорони та збереження довкілля, зокрема й розвитку природно-заповідної справи.

Успішна участь НПП “Гуцульщина” у міжнародному форумі – це результат плідної праці всього колективу установи, а також ми щиро вдячні голові районного товариства “Гуцульщина” Василю Шкургану, директору рекламного агентства “Карпат-інфо” Василю Корпанюку, директору МП “Сюрприз” Лідії Ярич, народним майстрам Косівщини – Богдану Ходану з Сморної, Анні Вахняк з Косова, Василю Шатруку з Бруструрів, Галині Грєпіняк з Річки та Василю Кравчуку з Космача за допомогу у підготовці виставки.

НАШІ ГОСПОДАРНИКИ І ГОСПОДАРКА

дівельній компанії). Пізніше у відділ був прийнятий на роботу молодий спеціаліст Яремін Василь Ярославович, який згодом став начальником цього відділу. З перших днів створення парку і до нині водіями працюють Лукинюк Андрій Васильович та Кіщук Василь Васильович, які є відмінними професіоналами своєї справи, закріплені за ними автомобілі завжди

В 2002 році парк починав свою роботу в орендованому приміщенні будівельної фірми “Промінь” і ми вдячні до нині її керівнику Юрчишину Богдану Васильовичу, що прийняв працівників у складні перші роки становлення. Тоді парк все орендував: і приміщення, і меблі, і транспорт, і комп’ютерну техніку. За 10 років у парку створено потужну матеріальну базу, якій по доброму заздять багато інших державних установ. Збудований новий адміністративний корпус в м. Косові, придбаний, реконструйований та капітально відремонтований будинок в с. Смодна, де розташувався лабораторно-експериментальний корпус, збудовані два нові рекреаційні будинки в Шешорському ПНДВ, розбудовується “Маєток Святого Миколая”. Всі працівники парку забезпечені необхідним інвентарем та технічними засобами, кожен кабінет наповнений новими меблями та комп’ютерною технікою. Нині в парку на обліку один трактор, два грузові автомобілі, шість автомобілів “Нива”, два легкові автомобілі “Opel”.

Господарська діяльність парку має неабияке значення для забезпечення нормального функціонування всіх структурних підрозділів та злагодженої роботи всього колективу. На початку створення парку, в серпні 2002 року, господарський відділ очолив енергійний, знаючий, досвідчений підприємець Гавриляк Михайло Юрійович, який і сьогодні є головним господарником установи. У відділі тоді працювали Баранюк Роман Танасійович (нині він очолює державну земельно-порядну службу в районі), Савчук Ігор Дмитрович (в даний час він працює майстром в потужній бу-

пліні за ними автомобілі завжди доглянуті, в справному технічному стані. За 10 років роботи на цих водіїв не було жодних нарікань, вони з високою відповідальністю виконують службові обов’язки та чітко дотримуються правил дорожнього руху. Також водіями грузового автомобіля та на тракторі сумлінно працюють Атаманюк Ігор Дмитрович та Баюрак Дмитро Юрійович.

Порядок і чистоту в паркових приміщеннях забезпечують добросовісні працівники: Пліхтяк Юрій Дмитрович, Павлюк Ганна Василівна, Волошинюк Володимир Васильович, Томин Ганна Андріївна та інші.

Адміністративне приміщення в м. Косові

Лабораторно-експериментальний корпус в с. Смодна

Маєток Святого Миколая в с. Пістинь

Рекреаційний будинок в с. Шешори

Рекреаційне містечко “Шешори”

Пасіка Святого Миколая в с. Кобаки

Рекреаційна зона “Коростень”

Розсадник Старокутського ПНДВ

НАШІ ВІТАННЯ!!!

З нагоди 10-річного ювілею Національного природного парку “Гуцульщина” щиро вітаємо всіх, хто долучився до створення Парку, хто брав безпосередню участь у його становленні. Зокрема, особлива вдячність керівнику наукової експедиції з проекту створення Парку доктору біологічних наук, професору НАН України Андрієнко Тетяні Ленідіївни, депутатам місцевих рад, які в 1997-2000 рр. прийняли рішення про створення Парку, колишнім головам Косівської РДА Гладуняку Дмитру Васильовичу та районної ради Мамчуку Володимирі Іллічу, громадськості, науковцям.

Дякуємо всім, хто доклав чимало зусиль в період становлення та розвитку установи: керівникам та працівникам Міністерства екології та природних ресурсів України, Департаменту Державної служби заповідної справи, членам науково-технічної ради Парку, освітянам району, інтелігенції, керівникам громадських організацій Косівщини. В особі отців-деканів УГКЦ Романа Іванюлика, УПЦ КП Івана Близнюка, УАПЦ Петра Дяківа висловлюємо щирі вдячність високоповажному духовенству району.

Ювілей Національного природного парку “Гуцульщина” співпав з ювілейними датами працівників Парку, які самовіддано трудяться на різних ділянках природоохоронної діяльності. Щиро вітаємо:

Держипільського Любомира Михайловича з 70-річчям,

Соколюка Василя Омеляновича з 65-річчям,

Шкрібляка Василя Дмитровича з 60-річчям,

Мартищука Дмитра Ігоровича з 55 річчям,

Пророчук Катерину Петрівну з 50-річчям,

Нерестюк Оксану Василівну з 45-річчям,

Атаманюка Ігора Дмитровича з 40-річчям,

Бойчука Зіновія Михайловича з 30-річчям,

Лелета Івана Івановича з 30-річчям!!!

**Бажаємо всім міцного здоров'я, щастя, родинного тепла,
творчих успіхів в ім'я процвітання нашої рідної держави України!**

Ювілейний випуск вісника підготувала редакційна колегія - Юрій Стефурак, Анастасія Костюк, Любомир Держипільський, Михайло Гавриляк, Іван Кашевко, Вікторія Лосюк, Андрій Лукинюк, Оксана Зелениук, Валентина Боринська.

Комп'ютерна верстка Катерини Лаврук

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК
“ГУЦУЛЬЩИНА”**

Вісник Національного природного
парку “Гуцульщина”

Редактор Василь Пророчук

Засновник і видавець
НПП “Гуцульщина”.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ІФ №512 від 12.03.2004 р.
Наша адреса: Івано-Франківська обл.
78600 м. Косів, вул. Дружби, 84.
тел./факс: (03478) 2-37-09

Вісник засновано
27 вересня 2002 року

Видруковано в рекламному агентстві
“Карпат-інфо”
Тираж 300 прим.